

Латинска мудрост каже да је историја учитељица живота. Дакле, заборав, потцењивање или одрицање од историје је став према животу, према садашњости и будућности. Ревизија историје могла би се показати као параван за ревизију граница. А управо тежња за исцртавањем нових граница био је кључни циљ агресора у Првом светском рату.

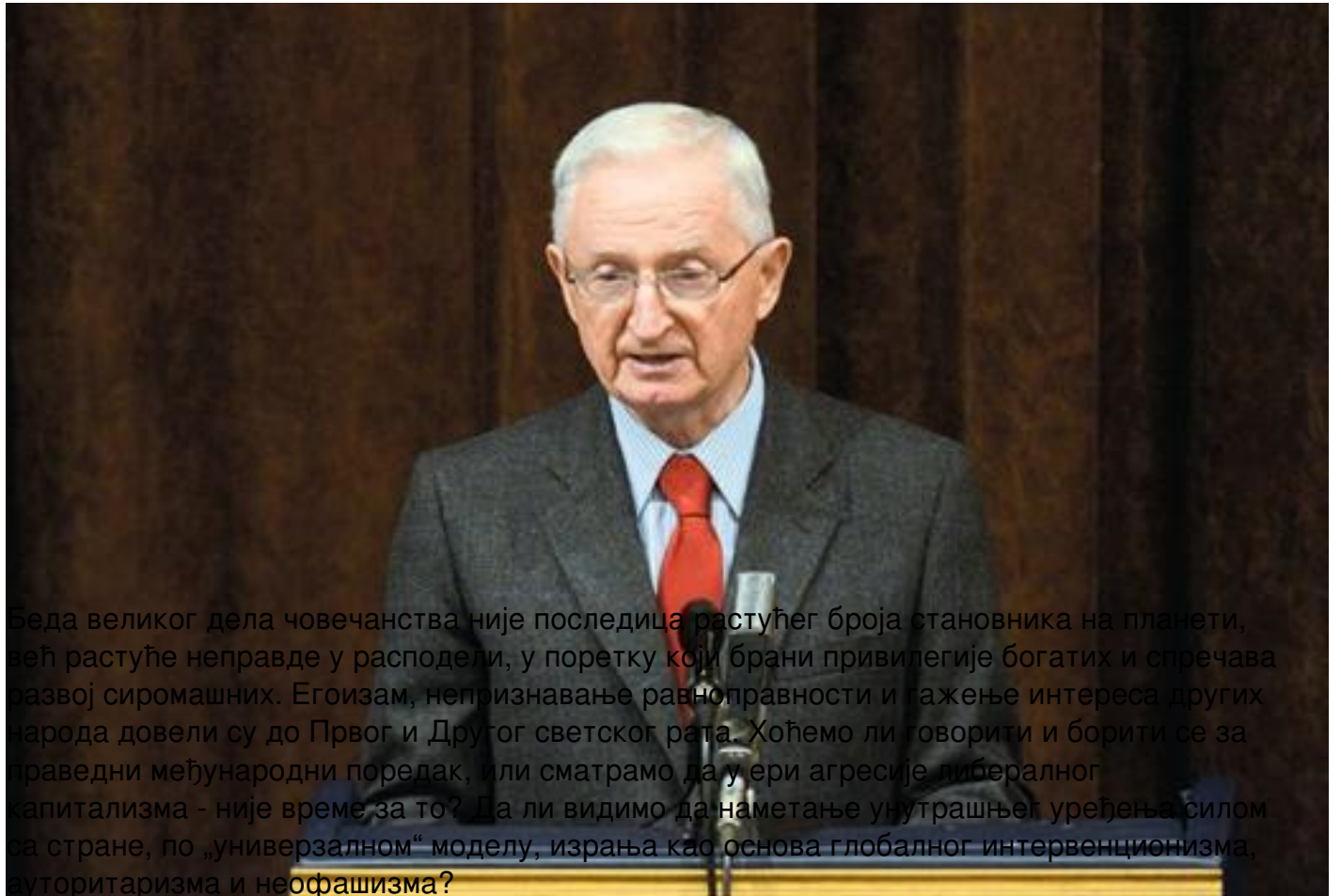
Велики рат почео је након ултиматума Аустро-угарске за који је свакоме било јасно да га Србија није могла прихватити. На крају истог, 20. столећа, Србија (СРЈ) је добила сличан ултиматум НАТО-а у Рамбујеу за који се такође знало да не може бити прихваћен. Гласио је – безусловна окупација целе земље, или рат. Агресија НАТО против Србије (СРЈ) 1999. представља тачку преокрета у светским односима од релативног мира и каквог таквог поштовања система УН и међународног права, ка глобалном и интервенционизму и гажењу основних принципа међународних односа. Многи умни људи, укључујући у говорнике на овој Конференцији, сматрају да је тиме отпочео трећи светски рат.

Време од 2008. године до данас карактерише озбиљна светска економска криза. Војни издаци у свету приближавају се износу од два трилиона долара и расту убрзаним темпом. Корак по корак, свет је ушао у нову спиралну трку у наоружању. Хоћемо ли покренути иницијативе и механизме да се она заустави, или ћемо поново, баш као уочи Првог светског рата, допустити да нас увуче у понор и катастрофу?

Кратки период глобалног партнерства, замењује продубљивање глобалног неповерења. Имали воље за компромисе и враћање интересу целог човечанства за миром и напретком за све народе и људе?

Пише: Живадин Јовановић
недеља, 26 октобар 2014 19:12

У узаном кругу привилегованих концентрише се енормно богатство. На другој страни, шире се беда, сиромаштво, болести, екстремизми и тероризам. Како у условима растуће беде, сиромаштва, масовне незапослености младих – ширити људске и цивилизацијске вредности и права, схватамо ли опасност од кључања социјалног незадовољства? Да ли смо спремни да признамо да су досадашње методе сузбијања међународног тероризма искључиво војном силом храниле његово јачање и ширење?

Беда великог дела човечанства није последица растућег броја становника на планети, већ растуће неправде у расподели, у поретку који брани привилегије богатих и спречава развој сиромашних. Егоизам, непризнавање равноправности и гажење интереса других народа довели су до Првог и Другог светског рата. Хоћемо ли говорити и борити се за праведни међународни поредак, или сматрамо да у ери агресије либералног капитализма - није време за то? Да ли видимо да наметање унутрашњег уређења силом са стране, по „универзалном“ моделу, израња као основа глобалног интервенционизма, ауторитаризма и неофашизма?

Глобални ауторитаризам, или мултиполарност и праведни светски поредак односа, питање је данас?

Шта је остало од функције УН и ОЕБС за превентивно деловање, за решавање спорова мирним путем? Смемо ли да се помиримо да су се политика силе и двоструких стандарда отргли од контроле као дим пуштен из боце? Све је очевидније да смо ушли у доба хибридне демократије, сурогата цивилизацијских вредности и људских права. Демократске државне институције постале су сервис најмоћнијих корпорација

војно-индустријског и финансијског капитала. Институционалне форме опстају, на националном и међународном плану стварају се нове, али стварна моћ све више се сели у уже, често неформалне, групе, некакве савете или комисије под непосредним утицајем војно-индустријског и финансијског капитала. Поступци у парламентима, укључујући и о питањима рата и мира, постају реткост, или се о њима одлучује по хитној процедури. Демократске јавне дебате о животним питањима постале су права реткост.

Физички израз милитаризације огледа се у енормном расту броја страних база, посебно на тлу Европе. Данас у Европи има више страних војних база него што их је било на врхунцу хладног рата. Зашто? Од базе Бондстил изграђене на Косову и Метохији 1999. године, ничу као печурке после кише – 4 у Бугарској, 4 у Румунији и тако редом. Старима се додају нове - тзв. Антиракетни штитови, пет нових база за ротирање трупа за брзе интервенције. Све ближе руским границама. Пратимо ново издање старе доктрине „Drang nach Osten” коју смо готово заборавили. Медији, чак и у земљама најстарије демократске традиције, имају све мање слободе.

Могу ли се униполарност и привилегије сачувати изазивањем ратова, братоубилачких сукоба, превратима, обојеним револуцијама...?

Уочи Првог светског рата било је видљиво да се поједине земље убрзано наоружавају, да паралелно јачају њихови апетити за туђим територијама и богатствима. Значење тих трендова је потцењивано. Илузије су, нажалост, скупо плаћене милионима људских живота. У „Септембарском програму“ немачког канцелара Бертмана Холвега од пре сто година (од 9. септембра 1914.), биле су јасно изражене немачке територијалне претензије према суседима, царинска унија као проширено тржиште и „немачка колонијална Африка“ – записао је истакнути немачки историчар Франц Фишер. „Септембарски план“ Холвега имао је јасан освајачки, експанзионистички карактер. План Холвега може подстаћи различите реминисценције. Ево једне:

Пише: Живадин Јовановић
недеља, 26 октобар 2014 19:12

